

Trauksmes celšana

Publicēts: 06.08.2021.

Kas ir trauksmes celšana?

Trauksmes celšana – iespēja ikvienam veicināt likumīgu, godprātīgu, atklātu un pārredzamu iestādes darbību, izmantojot tiesības brīvi paust savu viedokli.

Trauksmes celšanas iespēja Latvijā tika ieviesta līdz ar Trauksmes celšanas likuma spēkā stāšanos 2019. gada 1. maijā. Trauksmes celšana ir būtiska tiesiskās, demokrātiskās un atvērtas sabiedrības pazīme, tāpēc arī Eiropas Savienības valstīs ir vienojušās par kopīgiem kritērijiem trauksmes celšanas kanālu izveidei un stiprām aizsardzības garantijām trauksmes cēlējiem. Kopš 2022. gada 4. februāra Latvijā spēkā ir jauns [Trauksmes celšanas likums](#), kas pārņem [ES Trauksmes cēlēju direktīvu](#).

Kas ir trauksmes cēlējs?

Trauksmes cēlējs — fiziskā persona, kura sniedz informāciju par iespējamu pārkāpumu, kas var kaitēt sabiedrības interesēm, ja persona šo informāciju uzskata par patiesu un tā gūta, veicot darba pienākumus vai dibinot tiesiskās attiecības, kas saistītas ar darba pienākumu veikšanu, vai esot praksē, un kurai šīs informācijas sniegšanas dēļ varētu tikt radītas nelabvēlīgas sekas.

Kā celt trauksmi savā darbavietā?

Likums paredz, ka trauksmi par pārkāpumiem var celt ar iekšējo trauksmes celšanas sistēmu. Tas nozīmē, ka ikviens iestādē nodarbinātais var informēt par kādu iespējamu, sabiedrībai būtiskas intereses skarošu pārkāpumu šīs iestādes darbībā, lai to laikus novērstu, pirms apdraudēta iestādes reputācija, tai radušies zaudējumi vai tiek iesaistītas kompetentās valsts institūcijas. Tieši darbiniekiem ir iespēja pamanīt iespējamus pārkāpumus un, pateicoties savām profesionālajām zināšanām un pieredzei, novērtēt to bīstamību.

Izmantojot ziņošanai iekšējo trauksmes celšanas sistēmu, ziņojums nonāk vistuvāk “problēmas cēlonim” un paustās bažas var operatīvi izvērtēt, kā arī novērst iespējamo pārkāpumu vai identificēt sistemātiska rakstura trūkumus.

Trauksmes celšanas ziņojumu kompetentajai institūcijai var iesniegt

ar [elektroniskās formas starpniecību](#) tīmekļvietnē www.trauksmescelejs.lv.

Kad saņemts trauksmes cēlēja ziņojums, iesniedzēja personas dati tiek pseidonimizēti.

Trauksmes cēlēja personas datiem, ziņojumam un tam pievienotajiem rakstveida vai lietiskajiem pierādījumiem, kā arī trauksmes cēlēja ziņojuma izskatīšanas materiāliem ir ierobežotas pieejamības informācijas statuss.

Ikvienai personai (institūcijai), kas saņēmusi trauksmes cēlēja ziņojumu vai veic jebkādas darbības ar to, ir pienākums nodrošināt trauksmes cēlēja personas datu pienācīgu aizsardzību. Trauksmes cēlēja personas datus var nodot tikai personām (institūcijām), kurām tie nepieciešami trauksmes cēlēja ziņojuma vai uz tā pamata ierosinātas pārkāpuma lietas izskatīšanai vai trauksmes cēlēja vai viņa radnieku aizsardzībai. [Vairāk par trauksmes cēlēja aizsardzību lasi trauksmescelejs.lv mājaslapas aizsardzības sadaļā](#)

Pie iestādes kontaktpersonām var vērsties, lai saņemtu konsultācijas par iespēju celt trauksmi un uzzinātu par sava ziņojuma izskatīšanas gaitu.

Vairāk par trauksmes celšanu uzzini www.trauksmescelejs.lv

Trauksmes celšanas kontaktpersona:

<https://www.jpa.gov.lv/lv/trauksmes-celsana>